

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/11/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316209636
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8316209636.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Diany Vlčkovej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, AK Slnečná 765/3, 900 45 Malinovo, proti žalovanej: X. N., C.. XX.XX.XXXX, S. M. XXXX/XX, XXX XX N., o zaplatenie sumy 567,51 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku č.k. 10Csp/93/2016 - 51 zo dňa 04.10.2017 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a o trovách konania.

Nárok na náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 148 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 06.05.2016 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol a nepriznal mu nárok na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 200 eur, ktorý sa zaviazala splatiť v 12 splátkach vo výške 32 eur mesačne, najneskôr do 16.12.2015. V zmluve bol uvedený údaj o výške úroku v sume 62 % ročne, RPMN v rozsahu 30 % ročne, ako aj údaj o priemernej hodnote RPMN.

3. Dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu údajov o termíne splátok istiny úrokov a iných poplatkov v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ako aj predpokladov použitých na výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. Pokiaľ ide o samotný údaj o výške RPMN, ktorý je v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch obligatórnou náležitosťou zmluvy konštatoval, že hodnota RPMN v zmluve a v dohode o splátkach uzatvorenej so žalovanou v ten istý deň sú rozdielne, čím znemožnil žalobca spotrebiteľovi získať objektívne informácie o podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje. Správne tak mal byť už v samotnej zmluve o úvere uvedený údaj RPMN 281,64 % a nie 30 %. Nesprávne uvedenie údajov o RPMN má rovnaké následky ako keby v zmluve tento údaj uvedený nebol, čo zákonodarca v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch spájal so sankciou v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ďalej poukázal na rozpor dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby v rozpore s dobrými mravmi. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch uzatvorených na dobu 1 roka v decembri 2014 8,1 % ročne, pričom výška úrokovej sadzby úveru dohodnutej medzi stranami

sporu bolo 62 % ročne. Úroková sadzba predmetného úveru je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Takáto dohoda o výške úrokov sa prieči princípu dobrých mravov a právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalej poukázal na neplatnosť zmluvnej pokuty uplatnenej žalobcom v zmysle bodu 08 Všeobecných obchodných podmienok pre absenciu písomnej formy uvedeného zmluvného dojednania v súlade s ustanovením § 544 v spojení s ustanovením § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok iba na zaplataenie nesplatennej istiny úveru vo výške 148 eur ako rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru v sume 200 eur a doposiaľ realizovaných úhrad vo výške 52 eur. Ďalej priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 06.05.2016 do zaplataenia.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol postupom podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mal úspech iba v rozsahu 26,08 % a žalovanej v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy konania nevznikli.

7. Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal žalobca proti výroku II. rozsudku a žiadal, aby súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

8. K námietkam o absencii podstatných náležitostí v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15Co/187/2017, ktorý v záveroch rozhodnutia uviedol, že skutočnosť rozhodné pre ustálenie charakteru záväzkovo právneho vzťahu zo zmluvy o úvere v prejednávanom prípade nie sú právne významné, pretože v danom prípade súd koná o nároku žalobcu na náhradu škody a nie o nároku zo samotnej zmluvy o úvere ako takej. Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 11Co/108/2017 a Okresného súdu v Galante pod sp. zn. 17c/277/2016 v zmysle ktorých v prípade uplatneného nároku na náhradu škody pre spáchanie trestného činu úverového podvodu je civilný súd povinný vykonať dokazovanie len o výške škody spôsobenej trestným činom a nie o vzniku a jej existencii. Podľa žalobcu sa tak mal súd v rozsudku zaoberať výškou náhrady škody a nie náležitostiami uzavretej zmluvy o úvere. Zhrnúc uvedené, je potrebné konštatovať, že žaloba je dôvodná, nakoľko konaním žalovanej došlo na strane žalobcu ku škode, ktorá ňou bola spôsobená úmyselne. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho posúdenia veci.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v §§ 379 - 381 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a veci i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na neho odkazuje.

11. Keďže žalobca si v predmetnom konaní voči žalovanej uplatnil nároky zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru z dôvodu porušenia zmluvných povinností a nie nárok na náhradu škody spôsobenej spáchaním trestného činu úverového dôvodu, možno jednoznačne konštatovať, že jeho odvolacie dôvody s predmetom sporu nesúvisia.

12. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovanej žalobcom na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi sporovými stranami dňa 16.12.2014.

13. Je nepochybné, že jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. aj uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť z uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet

tejto RPMN. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

14. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, pretože tento zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti, či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strane v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy, musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo však podľa citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. Preto aj odvolací súd musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN.

15. Taktiež je správny záver súdu prvej inštancie, že zmluvné dojednanie o výške úroku odporuje ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka.

16. Zo štatistických údajov Národnej banky Slovenska vyplynulo, že v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi sporovými stranami bola priemerná výška úroku pri úveroch s dobou splatnosti do 1 roka poskytovanými komerčnými bankami vo výške 8,1 % ročne. Úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odmenu za užívanie takto poskytnutej istiny. V danom prípade v zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka aj v prípade, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver, podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzatvorenia zmluvy.

17. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere, sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podľa názoru súdu podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvykle určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným najmä bankami pri poskytovaní úverov.

18. V prejednávanej veci mal odvolací súd za preukázané, že úroky dojednané v predmetnej spotrebiteľskej zmluve túto obvyklú mieru podstatným spôsobom prevyšujú, keďže boli dojednané vo výške 7,6 násobku priemernej úrokovej sadzby pri úveroch poskytovaných bankami v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy. Poukazuje na rozhodnutie odvolacieho súdu pod sp. zn. 3Co/151/2013 zo dňa 25.09.2013, v ktorom dospel k záveru, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. Na základe vyššie uvedených skutočností preto možno jednoznačne konštatovať, že výška úrokovej sadzby prejednávanej zmluvy podstatným spôsobom prevyšuje obvyklú mieru úrokov z úverov poskytovaných komerčnými bankami v čase jej uzatvorenia, keďže je o viac ako 700 % vyššia ako priemerná výška úrokovej sadzby pri spotrebiteľských úveroch pri dobe ich splatnosti do 1 roka a teda ide o zmluvné dojednanie odporujúce ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka.

19. Taktiež je správny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvného dojednania o zmluvnej pokute v zmysle bodu 8 všeobecných obchodných podmienok.

20. Ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka predpokladá existenciu písomnej dohody v predmete dojednania zmluvnej pokuty pre porušenie zmluvnej povinnosti jedným z účastníkov zmluvy, pričom v dojednaní musí byť určená výška pokuty, alebo určený spôsob jej určenia.

21. Uvedením nároku žalobcu ako veriteľa na zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie zmluvnej povinnosti žalovanej ako dlžníka v danom prípade v článku 8 všeobecných podmienok, nie je splnený základný predpoklad platného dojednania a to jej písomná forma, nesplnenie ktorej má za následok jej absolútnu neplatnosť v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na podporu svojho tvrdenia poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. I ÚS 3512/2011 zo dňa

11.11.2013, zo záverov ktorého vyplýva, že v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zmluvnej pokuty zásadne nemôže byť súčasťou tzv. obchodných podmienok, ale iba samotnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorú spotrebiteľ podpisuje.

22. Na základe uvedených skutočností preto má žalobca nárok iba na zaplatenie nesplatenj istiny úveru spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 148 eur (výška úveru 200 eur - úhrady 52 eur) s 5 % úrokom z omeškania od 06.05.2016 do zaplatenia. A preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol postupom podľa §§ 396 v spojení s ustanovením 255 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a úspešnej žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).